

POSTANOWIENIE

Dnia 23 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romualda Spyt

w sprawie z powództwa Z. W.
przeciwko Miejskiemu Zarządowi [...] w C.
o przywrócenie do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 23 czerwca 2022 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych w C.
z dnia 15 lutego 2021 r., sygn. akt IV Pa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę
240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 15 lutego 2021 r. Sąd Okręgowy w C., w sprawie z powództwa Z. W. przeciwko Miejskiemu Zarządowi [...] w C., o przywrócenie do pracy, zmienił wyrok Sądu Rejonowego w C. z dnia 9 września 2020 r. i oddalił powództwo, rozstrzygając także o kosztach postępowania.

Sąd Okręgowy uznał, że rozbieżność pomiędzy wartością zatwierdzonych przez powoda prac w kosztorysie (następnie w fakturze) a wartością prac rzeczywiście wykonanych przez kontrahenta strony pozwanej było rzeczywistą i uzasadnioną przyczyną wypowiedzenia umowy o pracę.

Powyższy wyrok powód zaskarżył skargą kasacyjną, wnosząc jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w C. do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i oddalenie apelacji pozwanego w całości wraz z zasądzeniem od pozwanego na rzecz powoda zawrotu kosztów postępowania apelacyjnego i kosztów postępowania kasacyjnego - w wypadku uznania podstawy skargi kasacyjnej z art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. za nieuzasadnioną.

Skargę oparto na:

1. naruszeniu przepisów postępowania, które może mieć istotny wpływ na wynik sprawy, tj.: (-) art. 328 § 2 w związku z art. 391 § 1 k.p.c., przez niewyjaśnienie podstawy prawnej wyroku i ograniczenie tego obowiązku do przytoczenia art. 386 § 1 k.p.c.; (-) art. 382 k.p.c., przez pominięcie przez Sąd drugiej instancji przy wyrokowaniu części materiału dowodowego sprawy, prowadzące do wadliwych ustaleń stanu faktycznego; (-) art. 386 § 1 k.p.c., przez uwzględnienie w całości apelacji pozwanego, pomimo jej bezzasadności; (-) art. 385 k.p.c., przez jego niezastosowanie, mimo że apelacja pozwanego jest w całości bezzasadna,

2. naruszeniu prawa materialnego (art. 398.3§ 1 pkt 1 k.p.c.) przez:

a) błędną wykładnię art. 45 § 1 k.p. w związku z art. 30 § 4 k.p. prowadzącą do ustalenia, że podana przez stronę pozwaną w wypowiedzeniu przyczyna rozwiązania umowy o pracę była prawdziwa i uzasadniała wypowiedzenie powodowi umowy o pracę;

b) brak zastosowania art. 8 k.p., przez „brak odniesienia zastosowanego przez pozwanego wypowiedzenia umowy o pracę do powoda, pomimo wysokiej oceny jego pracy przez ponad 20 lat zatrudnienia w jednostce i rangi ewentualnych naruszeń, jakich powód miał się dopuścić”.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, „ponieważ wniesienie skargi jest oczywiście uzasadnione, skoro sąd drugiej instancji uznał przyczynę wskazaną w wypowiedzeniu umowy o pracę za rzeczywistą i prawdziwą, podczas gdy przyczyna ta była nieprawdziwa i pozorna, a zwolnienie powoda miało służyć tylko i wyłącznie zwolnieniu stanowiska pracy i umożliwienia zatrudnienia dla nominanta według klucza politycznego. Orzeczenie zapadło w związku z rażącym

naruszeniem art. 45 § 1 k.p., którego wykładnia została w sposób wyczerpujący ustalona licznymi orzeczeniami Sądu Najwyższego i sądów powszechnych w zakresie uznania za uzasadnioną przyczynę wypowiedzenia umowy o pracę dodatkowych okoliczności podnoszonych przez pracodawcę w toku procesu, które nie zostały podane wprost w oświadczeniu pracodawcy o wypowiedzeniu umowy o pracę.”.

Strona pozwana, w odpowiedzi na skargę kasacyjną, wniosła o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o oddalenie skargi kasacyjnej oraz o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Skarżący wskazał na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej, należy w motywach wniosku zawrzeć wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się owa oczywistość i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06 LEX nr 198531; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, LEX nr 448289; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, LEX nr 448205; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, LEX nr 465859 i z dnia 5 września 2008 r., I CZ 64/08, LEX nr 512050). O ile dla uwzględnienia skargi wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla przyjęcia skargi do rozpoznania niezbędne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy

dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, LEX nr 375616; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/ 07, LEX nr 453107; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, LEX nr 490364; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, LEX nr 491538 i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134).

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżący w ogóle nie ustosunkowuje się do tak rozumianej przesłanki oczywistej zasadności skargi ani nie wykazuje jej istnienia. Nie jest rolą Sądu Najwyższego stawianie hipotez, którą podstawę kasacyjną ma na myśli skarżący, przedstawiając we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania argumentację mającą uzasadniać jej oczywistą zasadność, ale niewykazującą kwalifikowanego naruszenia konkretnych przepisów. Konkretyzacja wniosku w tym zakresie jest uprawnieniem, a zarazem obowiązkiem skarżącego. Sąd Najwyższy nie może zastępować strony w realizacji przysługującego jej prawa ani też być zobowiązany, by spełniać za nią ustawową powinność przez decydowanie, jaką rzeczywistą treść należałoby przypisać sformułowanym we wniosku zarzutom, tak żeby pozostawało to w zgodzie z intencją skarżącego.

Przypomnieć w tym kontekście należy, że Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym zwykłej, trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna (podobnie jak uprzednio kasacja) nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, a to z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Zgodnie z takim modelem skargi kasacyjnej, jej rozpoznanie następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. wówczas, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne bądź istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, czy też zachodzi nieważność postępowania lub gdy skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W konsekwencji tego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wśród istotnych wymagań skargi kasacyjnej ustawodawca wymienił obowiązek złożenia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wymóg ten wiąże

się z tzw. przedsądem, polegającym m.in. na możliwości odmowy przez Sąd Najwyższy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.), a jego spełnienie powinno przybrać postać wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wykaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadnieniu, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek. Ustawodawca nieprzypadkowo, konstruując wymagania skargi kasacyjnej, wyodrębnił w oddzielnych przepisach art. 398⁴ k.p.c. obowiązek przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (§ 1) i obowiązek przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienia (§ 2). Chodzi zatem o dwa odrębne, kreatywne elementy skargi kasacyjnej, które spełniają określone cele i podlegają ocenie Sądu Najwyższego, na różnych etapach postępowania kasacyjnego. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, bo choć dla obu tych przesłanek argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi ani tym bardziej się ich domyślać. Skarga kasacyjna jest wszak szczególnym środkiem zaskarżenia, realizującym przede wszystkim interes publiczny, polegający na usuwaniu rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych oraz na wspomaganiu rozwoju prawa, zatem uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno koncentrować się na wykazaniu, iż takie okoliczności w sprawie zachodzą (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, LEX nr 449007, z dnia 10 marca 2008 r., III UK 4/08, LEX nr 459291,

z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134 i z dnia 19 czerwca 2008 r., II UZ 18/08, LEX nr 496392).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto na podstawie art. 108 § 1 i art. 98 § 1 k.p.c. w związku art. 398²¹ k.p.c. w związku z § 10 ust. 4 pkt 2 w związku z § 9 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 265).

[as]